

บทนำ

การก้าวเข้าสู่สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นสังคมยุคใหม่ที่ต้องตื่นตัว และมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ ทักษะของ คนในศตวรรษที่ 21 นั้นทุกคนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ การคิด เชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และการคิดค้นนวัตกรรม ความเข้าใจบน วัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย การประสานความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ การ สื่อสาร และการมีความรู้เท่าทันสื่อและข้อมูล คอมพิวเตอร์และข้อมูลสารสนเทศ และทักษะอาชีพ และการเรียนรู้ (อัครเดช นีละ โยธิน, 2559) ซึ่งทักษะต่าง ๆ ของคนในยุคศตวรรษที่ 21 ไป สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2560 – 2564 ในด้าน การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการ ยกระดับทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับ ความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความ เหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงโลก ในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, หน้า 4-5) ดังนั้นการเข้าสู่สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 สิ่งที่สำคัญ ก็คือทักษะของมนุษย์ที่จะได้จากการศึกษา เพื่อให้ก้าวทันโลกในปัจจุบันการจัดการศึกษาต้อง พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจาก คณิตศาสตร์ช่วยให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานใน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับ นานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 10)

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนของนักเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของโรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ค่อนข้างต่ำ รวมทั้งมีเจตคติในด้านลบกับรายวิชาคณิตศาสตร์ จากการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏว่ามีผลคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาคณิตศาสตร์ในปีการศึกษา 2560 คือ 24.62 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ($\bar{x} = 37.12$) โดยวิเคราะห์แยกตามสาระปรากฏว่าสาระที่ 2 การวัด เป็นสาระที่ควรเร่งพัฒนาและปรับปรุงเป็นอันดับที่ 3 เมื่อวิเคราะห์ตามมาตรฐานปรากฏว่ามาตรฐาน ค.2.2 แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด เป็นมาตรฐานที่ 7 ที่ควรเร่งพัฒนา และจากการวิเคราะห์ผลคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 2 มาตรฐาน 2.2 แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด โดยเฉพาะเรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก จากการสอบเก็บคะแนน รวมทั้งการสอบปลายภาค นักเรียนมีความไม่เข้าใจและไม่สามารถตีความหมายของโจทย์ปัญหา ส่งผลให้เกิดความผิดพลาด (กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม, 2560)

จากการศึกษางานวิจัยทางการศึกษา ผู้วิจัย พบว่า แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่ง ช่วยเสริมทักษะ รู้จักเหตุและผล ฝึกฝนไหวพริบสติปัญญาให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ มองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง นักเรียนสามารถศึกษา ปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตัวเอง ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู วิสูตร แสตนกล้า (2556) พจนา เบญจมาศ (2558) ปัญญา คลังมนตรี (2554)

จากความเป็นมาและความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม ก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน 22 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2) ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระที่ 2 การวัด และสาระที่ 3 เรขาคณิต เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาแบบฝึกทักษะ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ครูสามารถนำแบบฝึกทักษะไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

วิลาวรรณ บุญวงศ์ (2554, หน้า 20) ได้กล่าวว่าแบบฝึกทักษะ หมายถึง สิ่งเร้าที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกทักษะที่มีกิจกรรมให้นักเรียนทำ เช่น แบบตัวอย่าง การตั้ง โจทย์ปัญหาให้นักเรียนตอบหรือการยกข้อความเพื่อฝึกทักษะหลังจากที่ได้เรียนเนื้อหาไปแล้ว เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

อุบลวรรณ ประจวนิชพงษ์ (2551, หน้า 86) แบบฝึกทักษะช่วยในการฝึกฝนทักษะ และลดปัญหาด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการที่ต้องเตรียมแบบฝึกหัดตลอดเวลา และทราบถึงปัญหาต่างๆ ของนักเรียนได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้แบบฝึกยังช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วได้ด้วยตนเองและทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตน และพัฒนาทักษะทางการเรียนของตนอีกด้วย

ลักษณะแบบฝึกทักษะที่ดี

ปยุตธนา จงอนุถนกร (2553, หน้า 14) กล่าวว่าลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี ควรประกอบไปด้วย

1. เนื้อหาที่ตรงกับจุดประสงค์
2. กิจกรรมเหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียน
3. มีภาพประกอบ หรือวางฟอร์มที่ดี
4. มีที่ว่างเหมาะสมสำหรับการฝึกเขียน
5. ใช้เวลาที่เหมาะสม
6. ทำท่ายความสามารถของผู้เรียน และความสามารถนำไปฝึกด้วยตนเองได้

หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ

พรทิพภา แก่นเรือง (2552, หน้า 1) ได้กล่าวว่าหลักการสร้างแบบฝึกไว้ดังต่อไปนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละวัย เช่น แบบฝึกสำหรับเด็กเล็กหรือระดับอนุบาล และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เน้นภาพมากกว่าคำ เด็กวัย 9-11 ขวบ จะสนใจเรื่องราว เนื้อหาสาระประเภทสารคดี เรื่องราวจากตำรา ตำนาน คำบอกเล่ามากกว่านิทาน วัย 11-16 ปี ชอบอ่านเรื่องยาว ๆ ต้องเน้นเนื้อหาสาระมากกว่ารูปภาพ เป็นต้น

2. ใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ โดยเฉพาะคำสั่งต้องกระชับและชัดเจน ไม่ใช่ศัพท์ยากเกินไป
3. ให้ความหมายต่อชีวิต หมายถึง แบบฝึกนั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนฝึกเพื่ออะไร ให้ข้อคิดคติธรรมอะไรแฝงอยู่
4. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุก ปกติหนังสือเรียนมักจะสร้างความจำเจ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายได้ง่าย ดังนั้นแบบฝึกจะต้องแตกต่างไปจากหนังสือเรียนหรือแบบฝึกหัดในหนังสือเรียน โดยนั้นให้ผู้เรียนได้คิดได้เร็วและสนุก โดยมีเกมหรือมีกิจกรรมหลากหลาย
5. ปลุกความสนใจด้วยรูปภาพและรูปแบบที่แปลก และแตกต่างจากที่ผู้เรียนเคยเห็น
6. เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน แบบฝึกที่ดีไม่ควรมากเกินไปทำให้ผู้เรียนเบื่อและไม่สนใจ และไม่ควรมีกิจกรรมซ้ำ ๆ
7. อาจศึกษาด้วยตนเองตามลำพัง

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไกรฤกษ์ พลพา (2551, หน้า 775) ได้กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ควรมีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและครอบคลุมเนื้อหา ด้านทักษะกระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาและสามารถเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เต็มศักยภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ความพึงพอใจ

นฤชล ศรีมหาพรหม (2549, หน้า 45) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกที่ดีของบุคคลเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายและความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิสูตร แสนกล้า (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง สมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาของโพลยา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เท่ากับ 85.09/84.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้ (1) การพัฒนาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกทักษะ ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำ

แบบฝึกทักษะไปหาประสิทธิภาพ จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังตาอินทร์ โดยหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน หาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน และหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม จำนวน 13 คน (2) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดี่ยว ด้วยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน หลังจากนั้นจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ แล้วทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจหลังสิ้นสุดการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (1) การพัฒนาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) (2) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน กับหลังเรียนของประชากรมาทดสอบสมมติฐานของการวิจัยโดยใช้สถิติ Dependent Samples t-test (3) การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 77.08/77.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การอภิปรายผล

1. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 22 คน มีประสิทธิภาพ (E_1/ E_2) เท่ากับ 77.08/77.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากแบบฝึกทักษะได้ผ่านกระบวนการและขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา สร้างแบบฝึกทักษะให้มีฟอร์มหรือลักษณะที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย ลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปยาก สีเส้นที่สวยงามดึงดูดความสนใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ทศนีย์ กลางสวัสดิ์ (2556, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ใช้แบบฝึกทักษะเรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว กับกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 22 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม มีรูปแบบที่สวยงาม สีเส้นดึงดูดความสนใจ นักเรียนได้มีโอกาสอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดกับเพื่อน มีการวางฟอร์มที่ดี ทำทายความสามารถของผู้เรียน และสามารถนำไปฝึกด้วยตนเองได้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ เพราะมีการตรวจสอบแบบฝึกทักษะจากผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำแบบฝึกทักษะไปทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ วิสูตร แสนกล้า (2556, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง สมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหของโพลยา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69, \sigma = 0.52$) เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน มีการเสริมแรงทางบวกและคำแนะนำจากครู และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนรู้แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอาภรณ์ แข็งฤทธิ์ (2558, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

เทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูต้องศึกษาบทบาทของครูก่อนการใช้แบบฝึกทักษะให้เข้าใจ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมกับแบบฝึกทักษะ และสร้างความมั่นใจให้ตนเอง
2. ครูควรมีการเสริมแรงทางบวกและให้คำแนะนำที่ดีสำหรับเนื้อหาและขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียน เพื่อให้เด็กมีความมั่นใจ
3. เวลาที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ควรยืดหยุ่นไปตามเหตุการณ์และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เนื้อหาอื่น ๆ ที่ปัญหาในการจัดการเรียนรู้
2. การทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยที่พัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์พร้อมกับวิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบวิธีการสอนที่เหมาะสมกับแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้น
3. ควรมีการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะกับนวัตกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ

คำขอบคุณ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของคณาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้ให้ความรู้ แนวคิด ประสบการณ์อันมีค่า และช่วยให้คำแนะนำ คำปรึกษาด้วยดีตลอดมาจนทำให้งานสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม. (2560). รายงานสรุปผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560. ลพบุรี: โรงเรียนชุมชนวัดคีรีนาครัตนาราม.

- ไกรฤกษ์ พลพา. (2551). ชุดกิจกรรมแบบปฏิบัติการคณิตศาสตร์เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่ผิดพลาดเรื่อง วิธีเรียงสับเปลี่ยน (Permutations) ของนักเรียน ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษศรีนครินทร์วิโรฒ.
- ทัศนีย์ กลางสวัสดิ์. (2556). ผลการใช้แบบฝึกทักษะเรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษราชภัฏบุรีรัมย์.
- นฤชล ศรีมหาพรหม. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาสมการ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปัญญา กลังมนตรี. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์พักกระดาศแบบอริกาที่มีต่อความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สาระนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปณณภา จงอนุกุลธนากร. (2553). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากเรื่อง โคลงโลกนิติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร. ออนไลน์.
- พจนา เบญจมาศ. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรทิพภา แก่นเรือง. (2552). การสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต : กรุงเทพมหานคร.
- วิลาวรรณ บุญวงศ์. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์โดยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- วิสูตร แสงกล้า. (2556). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง สมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาของโพลยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564) สำนักนายกรัฐมนตรี*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการ
เรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- อัครเดช นิละโยธิน. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน:การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิต. ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ แจ่มฤทธิ์. (2558). *ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุบลวรรณ ประวณิชพงษ์. (2551). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้
กิจกรรมการอ่านให้คล่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชินี
บูรณะ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.